

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/747/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813207581
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813207581.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Alexandra Husivargu v občianskoprávnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., IČO: 35 792 752, Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., IČO: 47 233 516, Kubániho 16, Bratislava, za ktorého ako konateľ koná advokátka JUDr. Andrea Cviková, proti žalovanému: Z. E., nar. X.XX.XXXX, T. XX, Q., o 1 365,93 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 26.3.2014 č. k. 10C/455/2013 - 32

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietavom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania.

Účastníkom n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Rožňava rozsudkom označeným v záhlaví sčasti vyhovel žalobe, keď žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť 452,83 € s úrokmi z omeškania 9 % ročne od 18.11.2012 do zaplatenia titulom dlhu zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300024654 z 27.11.2009 a zamietol žalobu vo zvyšku (do 1 365,93 € s príslušenstvom). Zmluvu o revolvingovom úvere posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, formulárovú, vopred pripravenú žalobcom, obsah ktorej žalovaný nemal možnosť reálne ovplyvniť alebo pozmeniť. Z iného typu písma i pokynu „nevypĺňajte“ pre spotrebiteľa pri bode 6 formulára usúdiac, že 18.11.2009 ešte nebol vyplnený zmienený bod 6 spornej zmluvy, kde zrejme až od podpisu žiadosti dodávateľom dňom 27.11.2009 sú uvedené iné údaje o schválenom revolvingovom úvere (úver 1 095,40 € žalovaný mal splácať po dobu 30 mesiacov po 66,95 € spolu so zmluvnou odmenou 913,16 €, RPMN 64,89 %, pri ročnej úrokovej sadzbe úveru 68,85 €, priemernej RPMN 48,96 %, poskytnutej čiastke revolvingu 542,32 €, zmluvnou odmenou za poskytnutie revolvingu 662,82 €, pri predpokladanej RPMN 55,40 % a ročnej úrokovej sadzbe revolvingu 67,55 %), než ako žiadal žalovaný (úver 1 493,73 €, ktorý by splácal 30 mesiacov po 91,28 € pri zmluvnej odmene 1 244,77 €, predpokladanej ročnej percentuálnej miere nákladov 68,83 %, ročnej úrokovej sadzbe úveru 68,83 % a priemernej RPMN 48,96 %, z čoho revolving mal predstavovať 739,39 €, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 903,70 €, predpokladaná RPMN 58,70 € a ročná úroková sadzba revolvingu 67,53 %) a s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca nepreukázal doručenie oznámenia veriteľa z 27.11.2009 „o schválení úveru dlžníkovi, zmluva o revolvingovom úvere č. 8300024654 z 27.11.2009“ žalovanému, obsahom ktorého sú tie isté skutočnosti o úvere, ako v bode 6 formulára, právne uzavrel, že žalobca a žalovaný v rozpore s §4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. zmluvu o spotrebiteľskom úvere neuzavreli v písomnej forme. Schválenie revolvingového úveru totiž sa uskutočnilo v inej výške úveru a všetkých náležitostiach týkajúcich sa tak splátok, úrokov, ako aj RPMN, než ako žalovaný žiadal, pričom schválenie úveru žalovaný nepodpísal. Takýto spôsob uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy považoval za nekalú prax žalobcu, nakoľko v čase podpisu zmluvy žalovaný nevedel, v akej výške a s akými podmienkami mu bude schválený úver,

pretože vypísal len žiadosť o poskytnutie úveru a schválenie úveru mu malo byť oznámené následne žalobcom, keď už nemal možnosť ovplyvniť výšku úveru ani podmienky, za ktorých je úver poskytnutý (výšku úrokov, splátky a podobne). Z karty klienta (žalovaný) zistil, že žalovanému titulom úveru bolo poskytnutých 1 095,40 €, z čoho tento žalobcovi vrátil 642,57 €. Oznámenie o zosplatnení úveru z 28.10.2010 pre omeškanie so splátkami v úhrne 200,85 € s upozornením, že pokiaľ omeškanie s ktoroukoľvek splátkou bude trvať viac, ako 3 mesiace a uplynie 15 dní od doručenia oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, žalovaný prevzal 2.11.2010.

Ďalej zistil, že zmluva neprípustne, v rozpore s ustanovením §4 ods. 1, ako aj ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, neobsahuje ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Je v nej (a rovnako aj v spornom oznámení z 27.11.2009) uvedená len mesačná splátka úveru 66,95 € v počte 30, s termínom splatnosti 15. deň v mesiaci, z čoho nie je možné zistiť tieto jej jednotlivé zložky. Úver pre absenciu rozpisu výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v súlade s §4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. považoval preto za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho v zmluve figuruje aj zmluvná odmena za poskytnutie úveru 1 021,61 € a odplata 108,44 € za poskytnutie služby, pričom ani tieto sumy nie sú rozpísané v splátke.

Za ďalší nedostatok zmluvy považoval, že v čase podpisovania žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru v spornom formulári nebola uvedená výška zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru, ktorá predstavuje úročenie úveru. Uzavrel preto, že žalovaný v čase podpisania žiadosti, nebol preto oboznámený so skutočnou výškou ročnej úrokovej sadzby poskytnutého úveru, malo sa tak stať až následne, doručením oznámenia veriteľa o schválení sporného úveru žalovanému, čo v danom prípade zostalo nepreukázaným, žeby k tomu došlo. Žalovaný rovnako nebol oboznámený ani s výškou mesačnej splátky, nieto ešte s jej rozpisom.

Vzhľadom na uvedené za situácie, že žalobca žalovanému poskytol plnenie 1 095,40 €, z ktorého tento mu vrátil 642,57 €, rozsudkom rozhodol o povinnosti žalovaného doplatiť rozdiel (452,83 €) bez akéhokoľvek navýšenia. Vzhľadom na to, že oznámenie veriteľa o zosplatnení úveru žalovaný prevzal 2.11.2010, pričom svoj dlh riadne a včas nezaplatil, počnúc od 18.11.2010 pre omeškanie žalovaného v súlade s §517 ods. 2 Obč. zák. a §3 NV č. 87/1995 Z.z. žalobcovi priznal úroky z omeškania.

Na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ustanovenie §142 ods. 2 OSP. V zmysle zásady pomerného úspechu žalobcu, ktorý v konaní uplatnil právo na zaplatenie 1 365,93 €, pričom úspech mal len v rozsahu 452,83 €, usúdil, že tomuto nevzniklo právo na náhradu trov a s odôvodnením, že žalovaný, ktorému náhrada trov by prislúchala, ich náhradu neuplatnil, náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

Proti rozsudku, čo do zamietavého výroku, žalobca podal odvolanie s návrhom, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe aj vo zvyšku, eventuálne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. S poukazom na ustanovenie §46 ods. 2 Obč. zák. argumentoval, že v danom prípade nebolo potrebné, aby podpisy zmluvných strán sa nachádzali na tej istej listine, a z hľadiska zachovania písomnej formy spornej spotrebiteľskej úverovej zmluvy považoval za postačujúce, že oznámenie o schválení úveru je podpísané žalobcom. Zákonné ustanovenia §43a a nasl. Obč. zák. upravujúce mechanizmus uzavretia zmluvy podľa neho nie sú kogentnými do tej miery, že spôsob i okamih vzniku zmluvného vzťahu zmluvné strany si môžu upraviť odchylné. S poukazom na body 1.2 a 2.1 zmluvných podmienok potom argumentoval, že v danom prípade žalovaný v písomnej žiadosti výslovne vyjadril, že jeho návrh na uzavretie zmluvy zahŕňa žiadosť o úver aj v nižšej sume, než uviedol v bode 5 formulára. Nepokladal preto za správny záver súdu, že žalovaný v čase podpisu zmluvy nepoznal schválenú výšku úveru. Ďalej bol toho názoru, že ak záväzky spotrebiteľa zo zmluvy (istina, úroky, poplatky) sú uhrádzané jednou splátkou s rovnakým termínom splatnosti, spotrebiteľ nesporne je potom informovaný, koľko splátok, v akej výške a v akých termínoch má uhradiť s tým, že v prípade, že uskutočnená úhrada úplne by nepokryla celú splátku, potom v zmysle zákonného pravidla platba najskôr by sa použila na úhradu istiny a následne na úrok. Domnieval sa preto, že v prípadoch, ako je aj tento, rozpisovanie splátky na istinu a úrok nemá žiaden reálny a praktický význam a z toho dôvodu pre tú posudzovanú zmluvu rozpisovanie splátok nebolo povinným, a sporný úver pre tento nedostatok nie je možné preto považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Žalovaný nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu. Odvolanie žalobcu mu bolo doručené 5.9.2014.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného na to oprávneným účastníkom konania (§201, 202 a 204 OSP) postupom podľa §212 ods. 1,3 OSP preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené. O odvolaní rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §214 ods. 2 OSP s tým, že rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 24.11.2015 o 13,05 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku od 18.11.2015 boli zverejnené na úradnej tabuli odvolacieho súdu (§156 ods. 1 a 3 OSP za použitia §211 ods. 2 OSP).

Súd prvého stupňa vo veci dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, na základe neho správne zistil skutkový stav a vo veci na základe neho aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu vyplývajúceho zo spisu. Na správnosti týchto skutkových záverov nič nezmenili ani odvolacie námietky žalobcu. Napadnutý rozsudok z hľadiska zákonnej požiadavky má riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je plne akceptovateľný, presvedčivý, jasný a zrozumiteľný, nesignalizuje možnosť porušenia procesných práv účastníka konania.

V odôvodnení rozsudku súd dal odpoveď na všetky otázky, ktoré pre vec majú podstatný význam, dostatočne, stručne a presvedčivo objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia. Odvolací súd vo výroku vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa §219 ods. 1 OSP preto potvrdil. V celom rozsahu pritom sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, v odôvodnení svojho rozsudku v súlade s §219 ods. 2 OSP preto sa obmedzil len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku, ako sú uvedené zhora a ktoré vo svojom odôvodnení preto už neopakoval.

Vychádzajúc z obsahu spisu v danej veci žalobca nepochybné uplatňoval nárok zo spotrebiteľskej zmluvy č. 8300024654 z 27.11.2009, kde na jednej strane vystupuje žalovaný ako spotrebiteľ a na druhej strane žalobca ako dodávateľ konajúci v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Bolo preto dôvodné na daný právny vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva, a to zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení k 27.11.2009 ako lex specialis (ďalej aj len „zákon“) a všeobecnú úpravu obsiahnutú v §52 a nasl. Obč. zák. o spotrebiteľských zmluvách. V zmysle §4 ods. 1 zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere pod následkom neplatnosti musí mať písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ak tomu tak nie je, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§4 ods. 2 a ods. 3 zákona).

Ustanovenia §43a a nasl. Obč. zák. o právnych úkonoch, vrátane okamihu uzavretia zmluvy majú pritom kogentnú povahu a účastníci občianskoprávných ani obchodných vzťahov sa od nej nemôžu odchýliť (§2 ods. 3 Obč. zák.). Žalovaný 18.11.2009 vyplnením sporného formulára až po jeho bod 5 (vrátane) a jeho podpísaním v podstate žalobcovi písomne navrhol, aby s ním bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere s tým, že bolo na žalobcovi, aby sa rozhodol, či tento návrh prijme alebo nie a aby svoje rozhodnutie oznámil žalovanému. V danom prípade žalobca nesúhlasil so žalovaným požadovanou výškou úveru, ani s ním stanovenými podmienkami jeho vrátenia, uviedol však, že žalovanému poskytne úver v nižšej sume a s inými podmienkami vrátenia (bod 6 formulára).

Je potrebné súhlasiť so žalobcom, že v danej veci nešlo o prípad, keď podpisy zmluvných strán musia byť na tej istej listine. Zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. pod následkom neplatnosti musí však byť uzavretá písomne, čo v danom prípade preukázané nebolo. Vzhľadom na kogentnú úpravu §43a a nasl. Obč. zák. o procese vzniku dvojstranného alebo viacstranného právneho úkonu a s prihliadnutím na to, že žalobca rovnako vo formulári (bod 6) navrhol inú výšku a iné podmienky vrátenia úveru, než aké požadoval žalovaný, t. j. nesúhlasil s návrhom na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere za žalovaným spotrebiteľom požadovaných podmienok bez výhrad, a teda de facto mal výhrady, žalobcom formulované podmienky uzavretia spornej zmluvy v zmysle §44 Obč. zák. sú odmietnutím návrhu a je nutné ich považovať za nový návrh na uzavretie zmluvy. Pokiaľ sa vyžaduje, aby bola zachovaná písomná forma uzavretia zmluvy, vyžaduje sa preto, aby prijatie, t. j. vyjadrenie súhlasu s obsahom a podmienkami nového návrhu žalovaný potvrdil svojím podpisom. V danom prípade žalobca nepreukázal písomné akceptovanie jeho návrhu na uzavretie zmluvy obsiahnuté či už v bode 6 formulára, alebo v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi z 27.11.2009 žalovaným, neuniesol preto dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu vzniku spornej zmluvy v písomnej forme. Táto v zmysle

§4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. je preto neplatná a neplatne sú uzavreté akékoľvek jej dojednania. Správne a zákonné sú preto dôvody súdu prvého stupňa o nedostatku písomnej formy spornej zmluvy.

Neobstojí pritom argument žalobcu ani o tom, že v žiadosti o uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere žalovaný ako spotrebiteľ vyjadril svoj súhlas s úverom v nižšej sume, než uviedol vo svojej žiadosti, a to rovnako pre absenciu písomnej formy prejavu tejto „vôle“ žalovaného obsiahnutej výhradne v zmluvných podmienkach. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru na rozdiel od úverovej zmluvy už nie sú kryté podpisom žalovaného. Platí preto, že vyjadrenie vôle žalovaného byť viazaný aj úverom v nižšej sume, než to uviedol vo svojej žiadosti, nespĺňa písomnú formu. Na rozdiel od úpravy obsiahnutej v §273 ods. 1 Obch. zák., úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku okrem §788 ods. 3 týkajúceho sa poisťnej zmluvy, nemá totiž obdobné ustanovenie ako §273 ods. 1 Obch. zák., že „časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky, vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré stranám uzavierajúcim zmluvu sú známe alebo k návrhu priložené“. Časť zmluvy uzavretej podľa Občianskeho zákonníka (okrem poisťnej zmluvy) nemôže byť preto určená len odkazom na VOP. Tento záver rovnako platí aj o zmluve spotrebiteľskej, ktorá svojou povahou je zmluvou občianskoprávnou.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že okrem prípadov poisťnej zmluvy, v prípadoch zmlúv uzavretých podľa Občianskeho zákonníka (vrátane spotrebiteľskej zmluvy) je vylúčené, aby všeobecné zmluvné podmienky bez ďalšieho sa stali súčasťou zmluvy. Z toho preto plynie, že pokiaľ zmluvné strany sa dohodnú na tom, že pre ich zmluvný vzťah sa budú aplikovať dojednania obsiahnuté vo VOP, tieto bez ich podpísania zmluvnými stranami sa nemôžu stať súčasťou zmluvy. Pre dodržanie podmienky písomnej formy zmluvy je preto nutné, aby takéto VOP boli podpísané účastníkmi zmluvného vzťahu.

V prejednávanej veci sporné zmluvné dojednania zmluvnými stranami neboli osobitne podpísané, a preto sa nestali súčasťou zmluvy, ako žalobca sa mylne domnieva. Z vyššie uvedených dôvodov platí záver, že žalobca písomne nepožiadaval o úver v nižšej sume a za odchylných podmienok, než ako písomne navrhol v bode 5 formulára (žiadosti).

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie žalobcu z hľadiska namietaných odvolacích dôvodov je neopodstatnené. Vzhľadom na to, že sporná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, odvolacie námietky žalobcu smerujúce proti záveru súdu o právnych dôsledkoch absencie náležitostí zmluvy [§4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z.] sú právne irelevantné, a odvolací súd nimi preto sa nezaoberal.

Keďže na základe neplatnej zmluvy žalobca žalovanému poskytol 1 095,40 €, z čoho žalovaný tomuto vrátil 642,57 €, súd prvého stupňa rozhodol vecne správne a zákonne, pokiaľ zamietol žalobu v rozsahu prevyšujúcom 452,83 € titulom istiny (§451 Obč. zák.). Odvolací súd rozsudok ako vecne správny preto potvrdil, vrátane správneho a zákonného rozhodnutia o trovách konania podľa §142 ods. 2 OSP. Pomerný úspech žalovaného bol 33,7 % (66,85 - 33,15), pričom žalovaný nenavrhol, aby sa rozhodovalo o trovách konania.

V odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože tento ich náhradu neuplatnil, kým neúspešnému odvolateľovi ich náhradu nie je možné priznať (§224 ods. 1 v spojení s §142 ods. 1 a 151 ods. 1 OSP, a contrario).

Výsledok hlasovania senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e p r í p u s t n é .